

A francia zsidóság gazdasági és kulturális helyzete

Dr. Ligeti Ernő előadása az E. Zs. N. Sz. kulturügyi osztálya által rendezett vitaestélyen

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szépszámu, előkelő közönség előtt tartotta meg szombat este a kolozsvári neológ hiiköz-ség kis imaházában előadását dr. Ligeti Ernő a kiváló író és publicista „A francia zsidóság gazdasági és társadalmi helyzete” címmel.

A pompás előadás mély érdeklődést keltett a közönségben, nemcsak ama gazdag tudásanyag felsorakoztatása révén, amelyet az előadó művészi ökonómiaiával kezel, hanem ama emelkedett szempontok révén is, amelyek előadását mindvégig karakterizálták.

Ligeti Ernő előadásában rövid visszpillantást vetett a francia zsidóság történelmi kialakulására, majd a háború előtti és a háború utáni francia társadalmi viszonyokat vizsgálta, az ottani zsidóság szempontjából. Hangsúlyozta, hogy bár a francia zsidóság, főleg kulturális vonatkozásban, tipikusan asszimiláns zsidóság, mégis nagyon is élénken és büszkén él benne a zsidó öntudat. Ez az öntudat különösképpen a Dreyfus per idején erősödött meg, amely Franciaország lakosságát is két táborra osztotta, de a zsidóságot mindegyikre egyívó követszolta.

— Francia antiszemitizmus van, volt és valószínűleg lesz is, — mondotta előadó, — de ez az antiszemitizmus mindmáig sokkal kevésbé agresszív és sokkal kevésbé intoleráns, mint Kelet-európában. És annak ellenére, hogy Franciaországban tényleg van aktív antiszemitizmus, a zsidók mégis az őket megillető sullyal helyezkednek el a francia közéletben, úgy a miniszteriális hivatalokban, mint a kereskedelmi, ipari, főleg pedig a művészeti és az irodalmi életben.

Mindenesetre fontos annak megállapítása, hogy a francia társadalom legértékesebb és legszellemibb elemei kimondottan zsidóbarátok, sőt a zsidóság bálmulói. A francia nacionalizmus egyik legszemléltetőbb írója, Maurice Barrés, maga volt az, aki elismerte, hogy a zsidóság olyan teljesítményeket vitt véghez a világháborúban Franciaország oldalán, amely minden csodálatot és elismerést megérdemel.

Van azonban a széles jobboldalnak, az úgynevezett rojalistáknak egy elég tekintélyes tábor, mely az „Action Française” körül tömörül és Leon Daudet vezérlete alatt áll, amely Franciaország minden baját, hasonlóan a „Cion bölcseinek jegyzékönyvé” alapján álló antiszemitákhoz, minden baj forrását a zsidóságban látja. A legtragikusabb és egyben a legkomikusabb ebben a körülményben az, hogy ez a rojalista csoport egy par excellence zsidó filozófus: a világhírű Bergson professzor elmélete alapján és metafizikai célkitűzései szerint hirdeti a féktelen rombolást, a türelmetlenséget és az agresszivitást. Ezen elméleti antiszemitizmuson kívül azonban természetesen van egy gazdasági antiszemitizmus is, amely a zsidók gazdasági térhódítására féltékeny s irigy szemekkel nézi a zsidó szellemiség térhódítását a francia irodalomban és művészetben.

— Mint igen fontos momentumot kell felmenni, hogy a francia zsidóságot a Balfour deklaráció egyáltalán nem hagyta közömbösen. És ha mégis jelentkezték bizonyos opposzió a palesztinai mandátummal szemben, úgy a kimondottan francia szovinizmusból történt. A francia zsidóság rossznéven vette azt, hogy Anglia és nem Franciaország kapott mandátumot Palesztina felett, holott Franciaországnak a zsidók feletti protekturátusban más tradíciói voltak, nevezetesen a tuniszi zsidóság már akkor teljes jogú francia állampolgárságot nyert, amikor Tunisz többi lakosai nem nyerték el az állampolgárságot.

— De ez a nehezeltetés mülo természetü volt s ma már az egész francia zsidóság át van hatva attól a gondolattól, hogy Palesztinát fel kell építeni s nemzeti otthonává kell tenni a minden fékezetlen indulatnak kiszolgáltatót keleti zsidóság számára. Ennek a gondolatnak érdekében nagy és komoly propaganda folyik Franciaországban, még pedig — különösképpen érdekes — es keresztény francia írók, nevezetesen Pierre Benoit és Tardieu részéről is, akik előszeretettel dolgoznak fel zsidó, főleg pedig palesztinai és bibliai vonatkozású témákat.

— A francia zsidó szellemi megújodáson egész csomó negyvenéves zsidó író munkálkodik ma Francia-

országban. A modern francia irodalom, sőt az egész modern francia irodalom egyik legrepresentatívabb személyisége: Marcel Proust szintén zsidó és zsidók a modern francia irodalom legjelentékenyebb képviselői. Mindannyian öntudatos zsidók, akik azonban kitűnően tudják összeegyeztetni zsidóságukat a zsidó reneszánszért való lelkesedéssel, a francia kultúrához való hűségükkel.

Több érdekes és emelkedett szempont kihangsúlyozása után, Ligeti Ernő dr. befejezte nagyikerű előadását, amelyet a közönség hosszantartó tapsokkal honorált. Az előadást az illusztris előadónak Weinberger Nándor főtitkár köszönte meg.

Cionista munkásegylet alakult Kolozsváron

A „Munkás-Era” programja. Az ideiglenes bizottság névsora

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután az erdélyi cionista élet jelentős eseményével gazdagodott, amelynek gyakorlati kihatásai talán egészen új korszakot jelentenek az erdélyi zsidó nemzeti mozgalomban. Megalakult az „Ezra Hapoei” (Munkás-Era) elnevezésű cionista egyesület, mely a dolgozó zsidó ifjúságnak, tehát munkásoknak, kereskedelmi és magánalkalmazottaknak demokratikus szervezete.

A nagyszámban összegyűlt új tagok előtt Leichtmann Andor, az „Era” zsidó főkiskolai hallgatók és intellektuális egyesületének elnöke nyitotta meg az értekezletet, hangsúlyozva, hogy az új egyesülés azokat a zsidó testvéreket akarja körébe vonni, akik zsidóságukat eddig is érezték ugyan, de nem kerestek, vagy talán nem találtak módot arra, hogy bekapcsolódjanak a zsidó öslokkért való küzdelembe.

A megnyitó szavak után dr. Szóvi Géza foglalta el az elnöki széket, hangsúlyozva, hogy a jelenlegi alakulás egy régi szükségletet pótol, nevezetesen az erdélyi cionista mozgalom pártokra való differenciálódását hozza létre. Egyben az „Ezra Hapoei”-t megalakítottának jelenti ki s felkérte dr. Hamburg Józsefet az új egyesület programjának ismerettségére.

Dr. Hamburg József szellemes és mélyen-szántó gondolatokban gazdag beszéde után részletesen ismertette az „Ezra Hapoei” munkaprogramját. A program szerint az „Era Hapoei” közvetlen célja a dolgozó zsidó és az egyetemes zsidóság kulturális és anyagi érdekeinek előmozdítása, melynek érdekében a dolgozó ifjúság bekapcsolását a cionista mozgalomba, a dolgozó Palesztina intenzív támogatását és a zsidóság közvetlen termelő pályára való át-retegeződését tartja legfőbb feladatának.

A megválasztandó ideiglenes bizottság minden tagjának kötelessége az új egyesület által rendezendő cionista szeminárium hallgatása.

A felolvasott programhoz dr. Lobstein Sándor szözlött hozzá magas és logikusan felépített beszéddel.

— Ahhoz, — mondotta — hogy a cionista mozgalomban minden zsidó dolgozó ember

Herczeg Ferenc, Jókai, Ady Endre, Vázsonyi stb. jubiláris gyűjteményes kiadásokra kérje a **LEPAGE** cég kedvező előnyárajánlatát. Küldjön 20 leit bélyegben és megkapja a 4-nyelvű Ex Libris folyóirat egy hatalmas számát.

kal honorált. Az előadást az illusztris előadónak Weinberger Nándor főtitkár köszönte meg.

résztvegyen, már a szociális elnyomtatás révén is meg van benne az érzés. Amikor azonban zsidó dolgozó rétegek részt kérnek a cionista munkából, kifejezetten hangsúlyozniuk kell, hogy nem azonosítják magukat a szovinizma értelemben vett nacionalizmussal és az, ami őket a palesztinai munkára közelezi, elsősorban a dolgozó Palesztina iránt való lelkesedés. A zsidó munkásságnak a cionista mozgalomban való részvételével szemben felmerülő vádaknak már eleve ki lehet perirozni azzal a ténnyel, hogy a világháború kitörésekor úgy a franciák, mint a német szocialista munkásság hozzájárult a nemzeti védelemhez, amellé, hogy a zsidó munkásság felőlétül megtartja szolidaritását a világ összes dolgozóival, egyben nem tagadhatja meg többé szolidaritását saját népével szemben sem.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Weinberger Nándor főtitkár emelkedett szó-lárra, kijelentve, hogy az új egyesületet a betegesen fekvő dr. Fischer József elnök nevében üdvözli, mint annak jelét, hogy az erdélyi cionista mozgalom egy értékes differenciálódáshoz érkezett el, amely semmiestre sincs ellen-tetésben a szövetség intencióival, sőt ellenkezőleg: annak erőgyarapodásáról tesz bizonyosságot.

Végül az ideiglenes bizottság megválasztására került sor, amelyet egyhangú szavazattal a következőkben választottak meg: Dr. Lobstein Sándor elnök, Molnár Imre titkár, Mózes Dezso pénztárnok, dr. Hamburg József, dr. Szóvi Géza, Salsmon László, Kun Adalbert, Leichtmann Andor, Fenerstein Kálmán, Wertheimer János, Lödner Gyula, dr. Koha Hülél, Klínger József, Winkler Janka, Kaufmann Dóra, Braun Miklós.

A megválasztott tisztikar rövid értekezletben elhatározta, hogy az egyesületi élet intenzív-tétele érdekében kiutalást bérrel ki, amelyet tagjainak rendelkezésére bocsát.

Kis rongyosok

AZ ANTISEPTIKUS
ESZKÖZ AMELY VILÁG
HIRNÉMNEK ÖRVEND A

**VALDA
PASTILLA**

AMELY ÉLTÁVOLITJA ÉS
LEGYŐZI A

TOROKFAJDALMAT, KÖHÖGÉST, MEGHŰLEST, VALAMINT A RÉGI VAGY ÚJ TÜDŐBAJOKAT, CHATARUSÓKAT, ASZMÁT, INFLUENZÁT, STB.

A DOBOZ FAC-SIMILJE

KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁBAN
ÉS DROGUERTÁBAN

Lupu

Ezer részve

(Bucuresti-Fuk Kelet tudósítójától) átermében, a „Pobaton este Lupu” címmel várt politikai képen nyilvános párthívei kiválasztására. A banketten történt, valamennyien dígi tagjai, akik az utolsó környeretében is követi Lupu a hasoni, Redovici és Flores szatmári.

A banketten az esti képzéselő töltés beszéd kíséretében Lupu általános figyelemmel beszédét:

— Kétségek és — mondotta — hogy volt paraszti

Tragikus pillanatok, hogy el kellett évelni együtt harcolni, mert a párt a parlamentben védett el. Azon az szentvedtünk, hogy

Ezután rátértek az amelyeket akaratok Maniu Gyulát szöszinte embernek. Eiusában öszintének közös nemzeti-paraszti be, akkor me zeti parasztpárt. A bejs, hogy Maniu

Végül kijelentette parasztpártot akarja

Hogy azonban igazi parasztpárt mond Lupu nek az lárogatára Stelian Lupu lapja, az „Aukozóit, sokkal ne gyben az a vállé Stelian Popescu lap be Lupu látogatásá Lupu látogatásáról:

„Minden jogunk fordítunk annét, igazságát anul istu anyi mártir vére dia konszolidációje tus mondása vezére hogy nem aherja azt, hogy világsod A történelem visszatértek a h-tébbé váltak. Megtében is.

Az erdélyi Uj

Grozaviciu

Ha a bocs egy megidító g Román Opera ne Felhívjuk fun pártgen a R fog szolgálhi, az Mindazok, cséséget elköldh hoz. Az adomán

Kis rongyosok

Lupu Maniu miatt vált ki a nemzeti parasztpártból

Ezer résztvevővel zajlott le Lupu hivatali bankettje. Az „Universul” címke a megtört „f. r. kaszó.”

Lupu megalakította új pártját

(Bucuresti-Bukarest, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukarest egyik legelőkelőbb átertermében, a „P. Occident” ban folyó le szombaton este Lupu párttalálkozója nagy érdeklődéssel várt politikai bankettje, amely voltaképpen nyilvános demonstrációja volt Lupu és pártjával hivatalának.

A banketten több mint ezer ember vett részt, valamennyien a nemzeti parasztpárt eddigi tagjai, akik aszontan a pártban Lupu közvetlen irányításához tartoztak. Nagy képviselő is követi Lupu az utjában, és pedig: Borca basai, Redovici románok, Buzdugan balai és Florea szatmári képviselők.

Maniu miatt

A banketten az előző szarapét Borca basai képviselő töltötte be, aki rövid üdvözlő beszéd kíséretében adta át a szó Lupunak. Lupu általános figyelem közepette tartotta meg beszédét:

— Készségek és bensőségi lelki összekötés után — mondotta — határozottnak érzem arra, hogy volt parasztpárti elvtársaimtól elváljak. Tragikus pillanat ez részemre és nagyon sajnálom, hogy el kellett válnom azoktól, akikkel évekig együtt harcoltam. Így kellett azonban cselekednem, mert a pohár megtelt. E határozatom főként a Nemzeti parasztpárt politikai sikertelensége okozta és az a kudarc, amelyet a párt a parlament február hetedik ülésén szenvedett el. Azon az ülésen olyan megaláztatást szenvedtünk, hogy azt nem viselhettem el.

Ezután rátért Lupu a fuzió tárgyalásokra, amelyeket aszratra ellenére kezdtek meg, mert ő Maniu Gyulát sohasem tartotta tehetséges és őszinte embernek. Hogy ha Maniu 1926 már elcsúszott ösztönözés bizonyul és utasításának közös nemzeti-parasztpárti kormányhivatást terjeszt be, akkor ma kormányon lenne a nemzeti parasztpárt. A fuzió partnerek az a nagy baja, hogy Maniu nem való pártvezérnek.

Végül kijelentette Lupu, hogy az igazi parasztpártot aszra helyreállítani.

Hogy azonban Lupu új pártja valóban az igazi parasztpárt lesz, annak egyelőre ellentmond Lupu az Uj Keletben már ismertett látogatása Stellan Popescu-nál. A látogatásról Lupu lapja, az „Aurora” hivatalos közlönyében közölte, sokkal nagyobb feltűnést keltett azonban az a váltóregező beszámoló, amelyben Stellan Popescu lapja, az „Universul” számolt be Lupu látogatásáról. Az „Universul” így ír Lupu látogatásáról:

Lupu, a megtört f. r. kaszó

„Minden jogunk meg lett volna, hogy hátat fordítsunk annak, ki bennünket annyi idő óta igazságtalannul insultált és rágalmozott. De az annyi mártír vérével megnagyobbodott Románia konszolidációjáért vívott harcunkban Krisztus mordása vezérelt bennünket, aki azt mondja, hogy nem aszra a tévelygő halálát, hanem azt, hogy világonadjon fel és éljen.

A történelem annyi tévelygőt ismer, akik visszatértek a helyes útra és igaz emberi értékévé váltak. Megtörténhetik ez dr. Lupu esetében is.

Kár lett volna, hogy egy olyan energia és életér, mint a dr. Lupu, hiába pazarolódjék el.

Mi várjuk őt a munkában, a helyes úton és teljes jóhiszeműséggel abban a reményben, hogy meg fogja őt a f. r. kaszó (Lupu) szülő közönsége, amelyik a szőrt levedli, de rósz szokást nem, hogy meg fogja tagadni, mint a stánszokat a rosszakat, amelyek megzavarták urait és annak az embernek fog bizonyulni, akikben az ország méltán helyezni reményeit.

Felmentették a csernovitzi merénylő diákokat

(CERNÁUTI-CSERNOVITZ, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint azt már legutóbbi számában jelentette az Uj Kelet, péntek delután kezdte meg a kimpolungi esküdtszék Nicolae Totu jasi diák bűnperének tárgyalását, aki az elmúlt év októberében a csernovitzi törvényszéki épület folyosóján egy revolverlövessel kioltotta a csernovitzi érettségi botrányper egyik vádlottja: David Falik husz éves zsidó diák életét. Mint azt már megírtuk, az ország különböző részeiből hétszáz védő jelentkezett a merénylő jasi diák ügyének védelmére. A tárgyalás napjára ezenkívül kétszázötven diák is érkezett a bukovinai városokba.

A szombaton egész nap tartó tárgyalás során a védők előlön Cuza, Sumuleanu, Leca és Brăileanu professorokkal, Motza lelkesével és idősebb Zelea Codreanuval, azt igyekeztek bizonyítani, hogy a jasi diák nemzeti felbuzdulásból cselekedett akkor, midőn az érettségi botrány által felindulva revolvert ragadott kezébe. Mindannyian hangsúlyozták, hogy a merénylő diák a román nemzetet ért sérelmet torolta meg és ezért őt nem lehet bűnösnek tekinteni.

A tárgyalás ideje alatt a városba érkezett diákok hazafias dalokat énekelve jártak be a városka utcáit, majd a börtön előtt hosszasan tüntettek a vádlott diák mellett. A katonai és polgári hatóságok széleskörű óvintézkedéseket tettek a rend fenntartására.

A késo delutáni órákba fejeződtek be a védőbeszédék és este hét órakor hirdette ki az esküdtszék az ítéletet. Az esküdtszék tíz szavazattal keito ellenében felmentette Totu diákokat. Az ítélet kihirdetése után a tárgyalóteremben és az utcákon hosszasan tüntettek Nicolae Totu mellett.

Egy kassai táblabíró Feng-Ju-Siang kínai tábornokban ráismert évekkal ezelőtt eltűnt öccsére

(Kassa, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kassai lapok egy fantasztikus és hihetetlenül látszó jelentést közölnek, amely, ha valóra k bizonyul, ugy nemzetközi szenzáció lesz belőle.

Arról van szó, hogy dr. Fengya kassai táblabíró Feng-Ju-Siang kínai tábornokban, aki ma Kína császári egyik intézje, ráismert évekkal ezelőtt eltűnt testvéröccsére, egy berlini illusztrált lapban megjelent fénykép nyomán.

Dr. Fengya táblabíró illusztrált lapokat nézegetett. Mikor Feng-Ju-Siang kínai keresztény tábornok képéhez ért, megdöbben, mert a marháns voráru arcot, az egyenruhás delias ferfit, nagyon ismerősnek találta. Kutatni kezdett az emlékeztében és hirtelen évekkal ezelőtt eltűnt öccsének arca jelent meg előtte. A kép és a képzeltbeli aró egy és ugyanazok voltak. Azonnal írt a berlini lap szerkesztőségének, hogy küldék meg neki a fénykép eredetijét. A berlini lap szerkesztősége eleget tett kérésének és beküldte a fényképet. Az eredeti képről aztán véglegesen megállapította, hogy Feng Ju Siang tábornok nem más, mint az ő eltűntnek hitt öccse. Dr. Fengya táblabíró elmesélte öccse elűrésének történetét.

Bucuresti-Bukarest, február 21. A politika világ élénken kommentálja Lupunak a nemzeti parasztpártból történt kilépését. Hír szerint dr. Lupu Jorgához fog közeledni, de mindenesetre megvárja az események fejlődését.

Vasárnap Lupu dr. tárgyalásokat folytatott híveivel pártja megszervezése végett.

A dissidens pártvezér akciójának ellenuloyozására a nemzeti parasztpárt számos képviselő tagja vidékre utazott.

Lupu dr. pártjával tegnap érkezeletet tartottak és megalakították a parasztpártot. A pártvezér szerdén deklarációt olvas fel a kamarában, bejelentve pártalakítását és elhatározta, hogy a hét folyamán manifesztumot intéznek az országhoz. Az új párt hivatalos lapja az „Aurora”.

Sadru képviselő csatlakozott a parasztpárt-hoz, amely további csatlakozásokra is számít.

A nemzeti parasztpárt parlamenti tanácsa egyébként ma ülést tartott és kiharotta a pártból a Lupu-banketten résztvevő képviselőket.

Az eperjesi gimnáziumban végezte tanulmányait. Igen elevenesü gyermek volt és halandógyó természete nem hagyta nyugodni. A VII ik osztályból kiharadt és beállt a tengerészethez. Tervei azonban nem sikerültek, hamarosan hazajött és befejezte tanulmányait. Az érettségi után bevonult az osztrák-magyar hadseregbe, hogy önkéntesi évét leszolgálja. Itt tisztihelyetteséig vitte föl, majd mikor leszolgált katonai idejét, kivándorolt Amerikába.

Amerika éppen akkor vívta nagy háborúját a spanyolokkal a Filippin szigetek birtokáért és katasztrofális természetű öccsém, ahinek kópóra jött a háboru, nyomban folejálotta szolgálatait az amerikai hadvezetőségnek. Az amerikaiak örömmel fogadták a jóhíru osztrák magyar hadsereg tisztjének jelentkezését és nyomban mint kapitányt beosztották az amerikai hadseregbe. A fia al kapitány végigharudott az amerikaiak győzelemével végződött háborút és nem sokára rá öngy lett, majd kinevezték ezredessé. Ettől az időttől kezdve természetesen végleg Amerikában telepedett le. Később hallottam róla, hogy közvetlenül a világháboru előtt egy amerikai hivatalos misszióval kiment Kínába és ott a kínai hadsereg szolgálatába szegődött. Ott nagy szerepet játszott a elvett egy keresztény kínai hercegek a leányát. Az ő közbenjárására történt, hogy 4-5 kínai keresztény püspököt csak nemrégiben a pápa hivatalosan is fölkentelt Románban. Természetesen most ketős mértékben érdekesek rám nézve a Kínában lejátszódó események, mert oly nagy szerepet játszik bennük ő. Alig várom nap-nap után a róla szóló híreket, csak valami szerencsétlenség ne érje. Mert ilyen forradalmi időkben minden lehetséges...

Kis rongyosok

Hirdessen az Uj Keletben

Az erdélyi Újságírószindikátus a Román Opera Igazgatóságával megalapodva, február 25-én este 8 órakor

Grozavacu Traján az elhunyt tenorista emlékére, színhelyi hegyetantlelősgacottólunk gyászünnepegy rendez.

Ha a bécsi Opera és a bécsiek megadták a nagy erdélyi énekesnek a végeő kegyeletet egy megindító gyászünnepegy keretében, lehetséges volna-e, hogy Kolozsvár közönsége és a Román Opera ne tennék meg ugyanazt a kötelességet?

Felhívjuk ezért a kolozsvári közönséget, vegyen részt a február 25-ibi, pénteki gyászünnepegy a Román Operában. — A hegyeletes ünnepegy jóvedelme egy Grozavacu alpra fog szolgálni, amelynek rendeltetése lesz Erdély fiatal zenei talentumainak támogatása.

Mindazok, akik kossoru helyett a Grozavacu alapot kívánják gyarapítani, a megváltási összeget elküldhetik ahez a laphoz, vagy az Opera igazgatóságához, vagy a Szindikátus-hoz. Az adományozók neveit hírlapilag közöljük.

Jóka, Ady... stb. jubiláris... kéreje a LEPAGE... Kuldjön 20... kapja a 4-nyelvű... hatalmas számát.

az illusztris eladók... köszönte meg.

kozsváron... g névsora

is elnyomtatás rénd... zék. Amikor azonban... zt kerek a cionista... hangulynokok hull... megukat a sovinita... lizmusával és az, ami... ra közelezi, elsősorban... t való lelkessége. A... onista mozgalomban... a felmerülő vádakat... onni azzal a tényvel... ésekor egy a francok... munkásság hoztájá... mellett, hogy a zsidó... gtartja szolidaritást... egyben nem tapad... hástát saját népiál

gadtott beszéd után... kar emelkedett szö... új egyesületet a be... szesf elnök nevében... t, hogy az erdélyi... ákés differenciálód... mlyesre sinos ellan... pítal, sőt ellenkező... ról tesz bizonyítást... zottság megváltási... egyhangu szavazattal... ak meg: Dr. Lob... r Inre titkár, Mósa... Hamburg József, dr... szló, Kan Adalbert... stein Kálmán, W... ula, dr. Kósa Hül... Janka, Kaufman

ar rövid értekezés... üleli élet intenzív... séget bérel ki, smé... ére bocsát.

Rongyosok

Meghalt Georg Brandes

Pontosan két hete mulott annak, hogy az Uj Kelet hasábjain részletesen méltatta Georg Brandes, a dániai nagy zsidó gondolkodó és esztétikus irodalmi jelentőségét, még pedig abból az alkalomból, hogy a világ nagy ünneplése követte betöltése nyolcvanötödik életévét. És ma megdöbbenne írjuk le a megrendítő szót, hogy Georg Brandes, Európa legnagyobb esztétikus, egy egész irodalmi korssak leteremtője, szombat éjjel meghalt, csupán két héttel eiva tul ünneplésében gaadag nyolcvanötödik születésnapját.

Gigási életpálya után tett pontot a halál, egy olyan pálya után, mely nemcsak egy egyéni, emberi és művészi sors kiteljesedését lendítette előre, hanem pályájának útján ismeretlen csillagok fényét dobta fel az európai szellemi élet firmamentumára. Brandes, a dán zsidó, a zsidó lélek extrém hajlandóságával szivta magába az európai kultúra ózodús levegőjét s e levegőt a maga gaadag egyéniségének illatával töltötte meg, irányokat teremtett és irányokat fedezett fel. Hippolyte Taine, a nagy francia irodalomtörténész tanítványa volt, akiknek irányát tökéletesítette és fejlesztette, egyik főművében: „A XIX. század irodalmi főirányai” címűben megírta ennek a gaadag korának jelentősebb irodalmi mozzanatait. Mind végig új szempontok szerint, finom, analitikus szellemmel írta meg tanulmányait, amelyek forradalmi hatásnak voltak és a konzervatív Dánia irodalmi körében meglehetősen megütöztető váltottak ki. De Georg Brandes hamar ki tudott lendülni a dán keretek közül, mert anyanyelve mellett, a németet haonló tökéletességgel beszélte és így a német irodalomban is könnyen ért el nagy sikereket.

A XIX. század nagy szellemiainak men gerje

Georg Brandes hatalmas alkotó tehetsége mellett egyike volt a legszeszvedélyesebb irodalmi felfedezőknak. An nemcsak a mű érdekelte, hanem talu a művész maga még jobban. Nem volt Európában olyan jelentékeny művész, író vagy politikus, akinek legintimebb életét, szerelmait a legközvetlenebb közeleiből ne figyelte volna meg. Európa csaknem valamennyi fővárosát bentarta, attól a nemes szenvedélytől hajva, hogy közvetlen közelből ismerje meg az egyes nemzetek irodalmi irányzatait, jelentékeny íróit és művészeit. Három nagy európai íróegység népszerűsítésének ez megismerése téának munkája fűződik nevéhez: az Ibsen, Strindberg és a Nietzsche. Georg Brandes talán pár évtizeddel később jutott volna el a világter horizontjára, sőt talán Manassant és Zola és a dán Siren Kirkegaard sem tudott volna olyan gyorsan világhírhez jutni, ha Georg Brandes tolla nem áll e kiváló szellemek szolgálatába.

Georg Brandest azonban nemcsak a jelen, nemcsak a szülő, roszjő, vívdó élet érdekelte, hanem a múlt is, amelynek világába és szellemi mozgalmába csodálatos hajlékonysággal és intuícióval léte vissza magát. Hatalmas műveket írt Shakespeare-ről, Goethe-ről, Lessailler-ről, sőt Dürer-ről is, a nagy angol-zsidó politikus-ról, akinek alakja az ő általa megfestett portrén keresztül él mindenki emlékezetében.

A Clemenceau barátja

Számos barátsága közül, amely Európában nagy vezérferfiakkal fűzte, így többek között a magyar Apponyi Alberthez, a legérdekesebb és legértékesebb kérdésen kívül az, amely pár évtizeden keresztül a nagy francia politikushoz és egykor ragyogó tollu publicistához, Clemenceauhoz fűzte. Csaknem minden évben együtt nyaraltak Karlsbadban s a világfürdő közönsége csodálatosra mered: a két daliás öregre, akik egész nap egymás társaságában voltak és hölgyeken kívül, — persze szép és szellemes hölgyeken kívül — senkit sem engedtek közel magukhoz. Általában Brandes nagy barátja volt a nőknek, de nemcsak a férfi érdkioldásával nézte őket, hanem érdekelte a női szellem finomsága és hajlékonysága is s talán egyike volt ama keveseknek, akik komolyan megbecsülték a női teremtőmunkát, azt a speciális szellemet, mely fölénytel finomabb a férfiaknál, ha nem is olyan őszinte, nem is

olyan közvetlen és nem is olyan mélyről jövő. Clemenceauval évtizedeken keresztül fennálló barátsága a világháborúval ért véget, amikor is Brandes, aki a központi hatalmak hível köze tartozott, nyílt levélben mondta fel a barátságot a „tigris”-nek. Azóta sem állott helyre barátságuk.

Az utolsó művek

Az öregség sem gátolta meg Brandest az alkotásban. Mintegy két évvel ezelőt írta meg a nagy római hadvezérnek, Julius Caesarnak életrajzát, majd a keresztény vallás zsidó alapjáról írt hosszabb tanulmányt, még pedig egészen szocializtikus szempontok szerint, feltárva a kereszténység mozgalmában a társadalmi vonatkozásokat s objektíven mérlegelve a S. úrus, később S. úrus Pál néven ismeretes apostol szerepét. Ezenfelül megírta saját életének memoárjait is, amelyek már kissé szőzöttek s kevés rendezettségűek tájék élénk a hervos évek Párisát s a skandáv írók legjavának életrajzát.

Az utolsó napok

Georg Brandes már több hónapja betegeskedett. B. rák győzött, amelyet két héttel ezelőt operációval igyekeztek távolítani orvosai. Brandes még a műasztalon is folytonosan és elszólódóan viselkedett, csipő és sírmlős anekdotákat mesélt el az orvosainak. Betegsége és az operáció idején az összes nagy európai követegek külföldi megbízást kaptak arra, hogy naponta érdeklődjenek a nagybeteg író egészség állapotára iránt, ami kétségkívül jól-sott a nagy írónak. Az orvosok azonban nem segíthettek előt hirtetett betegségén és szombat éjjel a nagy zsidó író elköltözött az éők világából. Érdekes, olykor nagyon is alapos szellemű utószót lobbant, kihagyta az a láng, amelynek melegénél annyi nagy társzellelem melegedett föl az ismeretlenség és sokszor az üdösöttség fa-

Brandes és a zsidóság

A nagy gondolkodó és kritikus halála alkalmából nem lesz érdektelen felvilágosítani Brandesnek egy igen érdekes cikket, amelyet néhány évvel ezelőt írt a zsidósághoz való viszonyáról. Ez a cikk többek között a következőket mondja:

„Tizenöt éves koromtól hatvanéve: koromig csak vallásúat tekintettem a zsidóságot. A nyugateurópai zsidóság, amely dánul, franciául, angolul és németül beszélt, álszánosságban a polgári jogok elnyerése óta egyenrangú állampolgároknak tekintette magát a született dánokkal, franciákkal, németekkel. Én ha 6-1 h-tűtet meg is őristék, nemestiségileg a gaadánéphas taroznak. A világról alkotott koncepcióm Spinozától számanik és azt a felfogást nemcsak a keresztények, de a zsinagóga is lebecsülte.

Csak akkor éreztem magam zsidónak, amikor ezt a tulajdonrágómat szemrehányásként említették előttem. Ez pedig a böselel fórumon való megjelenésem elől napján történt. Eppen ezért lehetetlen volt elfelejteni zsidó votommat és hogy még precízebb legyek, lehetetlen volt elfelejtenem azt, hogy egy az én országomban, mint külföldön a világ nem tart engem verbálisan dának. Mégis ezelőt az idő alatt sohasem tekintettem a zsidóságot nemestként. Ez a koncepció azonban nem akadályozott meg abban, hogy minden lehető megkísérlesek és segítségére legyek a zsidónak, amikor üdötetésben volt részüik. Negyven évvel ezelőt például az orosz zsidók érdekében intervénáltam, más alkalmakkor pedig a romániai zsidóság érdekében. A nem franciák között én voltam az első, aki Drayfuss Alfréd ártatlanságáért küzdöttem. Sikra szállottam azután finanszírozási és langyelorsági zsidókért is.

Mind ezek ellenére több mint harminc éven át külföldöző országok zsidó sajtója rossz szemmel nézett. A nevem nagyon ritkán látott nyomdásztókat gyűlölködő és becsmérlő jelzők társasága nélkül.

Az utóbbi években a zsidókérdésről alkotott koncepcióm mély változásokon ment át. Váleméysom szerint a nyugateurópai zsidóságot alig lehet számitásba venni, de

gyaztató legoroban. E deatódésben a tipikus zsidó volt: minden és mindenki érdekelte, ami szellem és aki szellemes, gyönyörű kerete volt egy nagy korszak szellemi gobellójának, melynek színei soha sem fakultának meg és mindig ott fognak állni az örökkévalóság számára berendezett emlékezés muzeális ér évei között...

Életrajzi adatai

Georg Brandes 1842 február 4-én született Kopshágában. Elő művei: huszonnyolcos korában írta Hippolyte Taine-ről, amelynek alapján a kopshági dán egyetemén filozófiát doktoráltust nyert. Sokáig élt Párisban, majd az 1871-es párisi komán bukása után hazatért Kopshágába, amelynek egyetemén magántanárként habilitálták. Előadásorozatot hirdetett a XIX. század irodalmának főirányáról, amelyeknek nagy sikere volt, de egyben kihívta maga ellen a dán konzervatív esztétikusok mindea haragját. Mélyégs megbántottsággal hagyta el Dániát, ahová csak évtizedek múlán, már mint menekült és beszközött író tért vissza. A halál háztájában érte utól és dán földben fognak nyugodni hamvai.

Keleten nagy zsidó tömegek vannak, amelyekben hatalmas alkotó erő rejlik és épen ezért ezeknek joguk van arra, hogy saját földön nemzetet alkossanak.

Husz évvel ezelőt még nem értettem meg ezt a dolgot, de azóta sok vízfolyt a tengerbe.

Codálatos, hogy a zsidók között, bár valális téren nem estek át újjászületési folyamaton, most nagy nemzeti reneszánszmogalom indult. Én, bar testetől lelkesül kosmopolita vagyok, a legelőkebb szimpátiával visel etem ezzel a mozgalmal szemben, amelynek joga van az életre, mert mélyen belegyökerezik a nép lelkébe és természetesen jelenség. Amióta kimondták, hogy Palesztina a zsidó telepítés oájsa és amióta ezt az ezmet a legtöbb kormány magáévé tette,

biztosítottak látom a cionizmus jövőjét.

Én nem szenvedhet kétség, hogy a palesztinai zsidó kolonizáció rendkívül jelentőségi erkölcsi bázisa lesz az egész világ zsidóságának. A zsidóság presztizs ismét nagy lesz és mindenki látni fogja, hogy a zsidó nép jórésze produktív munkával foglalkozik.

— Zsidó közélet Zilahon. A silahi helyi csoport kulturális tevéket rendszer a zsidó kulturális élet és kapcsolatok kimélyítése céljából. Leább e hó elején rendezett egy igen jól sikerült Balik-estélyt, amelynek szereplői: Hoffmann Irénke, Grünfeld Margit avivák, dr. Rosefeld Bela, Klein Józsa (Szilágysomlyó), Sainetár Eudre és Harstein Ignác. Mint értesültünk, ezen estélyek állandók lesznek.

KIS RONGYOSOK

Prima tűzifát

legjutányosabban hához szállít
Fischer fatelep, C. u. Prima Garh 2
Telefon 1800.

Egy csal

(Bucaresti Bul let tudósítójától.)
előkolt. A kormány
Mircescu Bocan,

N. piron elöt
hét elővi kérdésre

Pop Valer (ker
támadásairól panasz

Cristescu kifogá
tar ják be a hivatal
miniszter intézkedé

Esután átér ek
IOV-javaslat tárgya

Ioanitzescu nem
és övezgek hávéri

Ugrássz

A kormány fe

(Cluj-Kolozsv
ma újra megjavító
ható volna. Febru

risban 14'60-al, f
pedig 58 al jegyez

tal, Newyorkban s
Pragaban 130 pon

ban, amely a lej
tölti el a gazdaság

A lej roher
gató-ága ület t
mondott a lejjavul

helyről, b-nkembe
kedé-ét állítsa m

megrendíti az eg
bent az országban

tenni, de ez semm
az államé. Az em

állapítására pedig,
a bank igazgatósé

kedvezőtlen az or

Borza

a sangha

Eddig 1300

A kan'onl kü

(London, februá
jától.) A kan'onl cu

Fuang-Cang, ang
kormányzó döntő

általános sztrájkot

szagon tölti ki, ak

borsalmasabb meg

A sanghaji munká

szemben szimpátia

szint, hogy ha a

hajt, meg borsalm

bossut álni Sung

ért ez o tani lakom

A hivatalos je

hátóságok huz s

levágott fejüket

A sztrájkolókkal sz

legkönyörlenebb n

Az angol sajtó szer

kást végeztek ki.

zaimas terror ellen

teket ölt. Tegnap

kol és a postai sz

munkájukat. A este

dekre korlátozódik,

ne, yedekre is.

A sanghaji bör

egy része ma bejele

sztrájkot. Tárgyalá

rotakkal is a sztrá

Sanghaj, februá

sajtónak tett nyilat

teni borsalmas ver

szóló hírek tulzott

A rokkantak és hadiözvegyek ellátása a parlament előtt

Egy csúcsa képviselő tiltakozott a kamarában a zsidó növendékek támadásai ellen...

(Bucuresti Bukarest, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Bardescu elnökölt. A kormány tagjai közül Goga, Petrovici, Mircescu Bucsan, Trencu Iasi voltak jelen.

Napirend előtt R. Dulcescu válsza kér egy két hét előtti kérdésre a nyugdíjas tisztek ügyében.

Pop Valer (keresztényliga) zsidó növendékek támadásairól panaszkodik.

Cristescu kifogásolja, hogy a bírói fórumok nem térjék be a hivatalos órákat. Kéri az igazságügy miniszter intézkedését.

Ezután átértek a napirendre és folytatták a IOV-javaslat tárgyalását.

Ioanitsescu nemzeti párti szerint a hadirokkantak és özvegyek kármentes tarthatnak igényt, nem

pedig begyűjri. Nem közjótékonyagra, hanem praktikus munkára van szükség ebben a kérdésben. Részletesen foglalkozik a hadiözvegyek és rokkantak segélyezésének kérdéssel. 100 000 rokkant közel 25 000-nek nincs még nyugdíja, 100 000 hadiözvegy fele még nem kap segítséget. A segélybélyeg jövedelmének megvételével azaz jutna a IOV-nak, de így is csak 40 millió kárp. 200 helyett. Helyes-bbnek tartja, ha a IOV megmarad az egészségügyi minisztérium hatáskörében, mert ennek a minisztériumnak szűkebb tudományosan is, lelkiileg is alkalmasabb a hivatal vezetésére.

Ezután Ioacobescu nemzeti parasztpárti szóval fel, aki szintén részletes birálat alá veszi a javaslatot.

Ugrásszerűen emelkedik Zürichben a lej

A kormány felszólítása nélkül a Banca Nationala nem óhajt intervenciót a lej ár-feljavulásának feltartóztatására

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egnapos megszakítással a lej ma újra megjavította árfolyamát anélkül, hogy ez a túlzott emelkedés különösebben indokolható volna. Február 15-én érte el Zürichben a 3 szantimos jegyzést a lej, amelyet akkor Párisban 14'60-al, Bécsben 40800-al, Pragában 19'30-al, Budapesten 324 és fettel, Newyorkban pedig 58 al jegyeztek. Alig hat nap alatt a román valuta Zürichben 18 és háromnegyed ponttal, Newyorkban stabil 2 ponttal, Párisban 90 ponttal, Bécsben 27 és háromnegyed ponttal, Pragában 130 ponttal, Budapesten 19 ponttal emelkedett. Ez az ugrásszerű emelkedés azonban, amely a lej belföldi vásárlóerejére eddig még nincs befolyással, komoly aggodalommal tölti el a gazdasági élet tényezőit, különösen az erőteljes lendülettel megindult export miatt.

A lej rohamos emelkedésével kapcsolatban vasárnap délelőtt a Banca Nationala igazgatóvája ülést tartott, amelyen Burileanu kormányzó általános figyelem közepette beszédet mondott a lejjavulás problémájáról. Burileanu mindenekelőtt bejelentette, hogy rendkívül sok helyről, bankemberektől és kereskedőktől azt a kérést tárgyalták neki elő, hogy a lej emelkedését állítsa meg, mert károsan befolyásolja az ország kiviteli lehetőségeit és alapjában megrendíti az egész pénzügyi forgalmat. Csakhogy szerinte a lej emelkedésének okait nem bent az országban kell keresni. Az emelkedéssel szemben lehetne ugyan ellenintézkedéseket tenni, de ez semmiesetre sem a Banca Nationala feladata, mert a pénz nem a banké, hanem az államé. Az emelkedés megakadályozását csak az állam érdekei követelhetik. Annak megállapítására pedig, hogy a mostani valutaerősödés kárára, avagy hasznára van az államnak, a bank igazgatósága nem illetékes. Amennyiben a kormány úgy látja, hogy a lej emelkedése kedvezőtlen az országra, a Banca Nationala megteszi a szükséges intézkedéseket.

Borzalmas terrorral igyekeznek letörni a sanghaji kormányzó az általános sztrájkot

Eddig 1300 sztrájkolót végeztek ki. Sun-Fuang-Csang szépíti vereségét. Anglia jegyzetet intézett a szovjetnek

A kan'oni külügyminiszter és az angol megbízott megegyeztek?

(London, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kantoni csapatok által tönkrevert Sung-Fuang-Csang, angol szolgálatban álló sanghaji kormányzó döntő veresége feletti bosszúját az általános sztrájkot proklamált sanghaji munkásrágon tölti ki, akiknek megmozdulását a legborzalmasabb megtorlásokkal igyekeznek letörni. A sanghaji munkásrág sztrájkja a kantoniakkal szemben szimpátia-tünetet és azért lenni a valószínű, hogy ha a kantoniakkal elfoglalják Sanghajt, még borzalmasabb kegyetlenséggel fognak bosszút állni Sung-Fuang-Csang kegyetlenségéért az ottani lakoszágon.

A hivatalos jelentések szerint a sanghaji hatóságok huz sztrájkvezetői kivégezték és levágott fejüket a városban körülbordosták. A sztrájkolókkal szemben Sung-Fuang-Csang a legkegyetlenebb rendszabályokhoz folyamodik. Az angol sajtó szerint rengeteg sztrájkoló-munkást végeztek ki. A sztrájk egyébként a borzalmas terror ellenére is egyre nagyobb méreteket ölt. Tegnap óta 250 ezer munkás sztrájkol és a postai alkalmazottak is beszüntették munkájukat. A sztrájk nemcsak a kínai negyedekre korlátozódik, hanem átterjedt az európai negyedekre is.

A sanghaji közúti vasút alkalmazottainak egy része ma bejelentette, hogy beszünteti a sztrájkot. Tárgyalások folynak a postalkalmazottakkal is a sztrájk beszüntetése érdekében.

Sanghaj, február 21. Sung-Fuang-Csang a sajtónak tett nyilatkozatában igyekezik enyhíteni borzalmas vereségét. Szerinte a vereségről szóló hírek túlzottak. Sanghajban rendkívül

szigorú rendszabályokat alkalmaznak a rendfenntartására. Újabb jelentések szerint eddig 1300 sztrájkolót végeztek ki.

London, február 21. Fenn a hírekkel kapcsolatban szinte hibátlanul hangzik az a rövid jelentés, mely arról számol be, hogy O'M. ley kantoni angol megbízott és Cien kantoni külügyminiszter ma aláírták a kantoni brit konzulra vonatkozó egyezményt. Ezt a hírt annál is inkább fenntartással kell fogadnunk, mert a megegyezésről már számos hírt röptettek világra a különböző angol sajtóirodák, amelyek végül is valószínűnek bizonyultak. Nem valószínű, hogy ugyanezkor, amikor Sanghajban tömegesen megszorítják a kantoniakkal szembeni kártartó munkásságot, a kantoni kormány aláírjon egy az angolokkal való megegyezést, ahik tudvaleg az angolokkal való megegyezést, ahik tudvaleg az angolokkal való megegyezést támogatják Sung-Fuang-Csang borzalmas terrorját.

London, február 21. Az angol kormány jegyzetet intézett a kínai kormányhoz, figyelemztetve azt, hogy ha nem változtatja meg Anglia elleni kínai politikáját, úgy képtelen lesz felmondani az angol-orosz kereskedelmi egyezményt.

Stanloft

Nagyon is szállít Révész Béla
pápi kereskedése Marosvásárhely.
Kérj-n ajánlatot

HIREK

Uj Kelet az egyetemese erdelyi es banyagi szallas naplappja.
Szerkesztők: Giskalay János és dr. Marton Ernő
Főszerkesztő dr. Marton Ernő.
Uj Kelet cikkének utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd

5687. I. Adár 20.
1927. február 22.

Fagyhullám és hóvihár pusztít világszerte

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már már úgy látszik, hogy kiválszódik, midőn egy, az egész világon végigszántó hideg hullám egyszerre ismét megváltoztatja az időjárását. A világ minden részéből hóviharakról, fagyvölgyről és abnormális hidegről hoz hírt a táviró. Csak nemrégiben adtunk hírt arról, hogy még a délszaki vidékeken Afrikában és Palesztinában is, hó és fagy dühög. Újabb távirati jelentések a világ minden részéből egy kemény második tél bekezdését adják hírül.

Legújabb jelentéseinket alább adjuk:
Konstancából jelentik: A Fekete-tengeren újabb trópusos orkán szüntető végig. A rádió állomások számos hajó segítségét kérő vézjelést fogták fel. A jelek szerint egy nagyobb hajó elűnyedt a tengeren. A mára jelentett hajók nem érkeztek meg a kikötőbe. A vihar ereje a hullámokat átdobta a töltesen és a víz előtölte az ott felraktározott árutak.

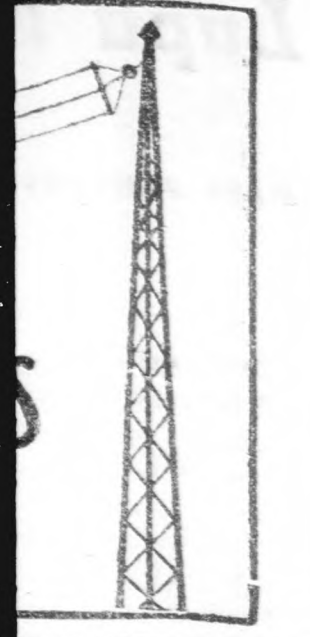
Bukarestből jelentik: Felteti vidékén 48 óra óta hatalmas hófúvás dúd. Bukarest-konstancai vonalon valamennyi vonat elakadt a hóviharban. Ma reggel egy amerikai hókékét küldtek a pályatest szabaddá tételére. A többi vonalon a közlekedés szabad, de az irtó hideg miatt a vonatok nagy késésekkel közlekednek. A telefonforgalom több irányban megszakadt.

Kisenevből jelentik: Orhei és Lupatna megyékben hatalmas hóvihár vonult végig. A vihar óriási havasítás követte, amely több helyre teljesen izolálta a külvilágot. A közlekedés a két megyében csaknem teljesen megszakadt. Az összes telefonvonalak elromlottak. Loova község közelében Jocu Jana asszonyt a hóvihár eltemette. Az asszonyt csonttá fagyva találták meg.

Predeaból jelentik: Tegnap éjszaka ismét hatalmas havasítás állott be erős hóvihartól kísérve. A hó magassága egyes helyeken a két méter is elérte. A Predeal és Valea Larga közötti vasutvonalat felmérték hóréteg fedt. A Curdioról jövő gyorsvonat Ázuga állomásnál megakadt a hatalmas hóöngében. A nagyváradi expressz a br. eni állomásról való elindulásakor kettészakadt. Brassából hókékét dirigáltak a vonásra, melyek állandó permanensben vannak.

Newyorkból jelentik: Az Utó keleti partvidéke óriási hóvihár dühög. A vihar óriási sebességgel nyolcvan kilométer. Newyorkban 18 óra óta havasított. Huszazer hóke dolgozik az utcákon felhalmozott hóöngék eltávolításán, hogy a megakadt forgalmat helyreállíthassák. Éjszákánként a nagy hidegben igen sokan megfagynak.

— Megjelent a „Noar” legújabb száma. Dekoratív új címlappal, megnagyobbított tartalommal és friss, eleven és változatos tartalommal jelent meg a „Noar” legújabb száma. Az erdélyi B. Riassia-Hitsondut igaz zsidó kulturális munkájának ékes dokumentuma és a kitünően szerkesztett folyóirat, amely egyrészt az egész zsidó kulturális eseményekről számol be, különös tekintettel az újjáéledő palesztinai kultúra, irodalom és művészet megújulásaira — másrészt a zsidó nemzeti eszme jegyében ki-

Öt évben a utpianan leuki érdekeite, ami yönyörű kerete volt gobellájának, mely- tnak meg és min- ökkévalóság számára állis ér énei között...

Életrajzi adatai
ruár 4 óra született
s: hasznonyoloves
eről, amelynek alap-
emesa filozófiát doz-
Parisban, majd az
kara után hasatért
gyetemén meganta-
rosszotot hirdotott a
írásyíról, amelyek-
gyben kihivta maga
stétükazok mindeu
tottsággal hagyta el
k mála, már mint
ért vissza. A halál
földben fognak nyu-

ömegek vannak,
kó erő rejlik és
k van arra, hogy
alkossanak.

nem értettem meg
izfolyt a tengerbe.
k között, bár val-
születési folyama-
renessámszomogalom
szőlő kosmopolita
bírával visel etem
en, amelynek joga
a belegyökerezik a
jelenség. Amióta
a a zsidó telepítés
st a legtöbb kor-

onizmus jövőjét.

, hogy a paleszti-
vűli jelentőségű er-
riág zsidóságának
negy lesz les: és
a zsidó nép jórésze
ozik"

on A silhi helyi-
s a zsidó kulturális
eséljából. Leányóbb
jól sikerült Bialik-
ffmann Irénke, Grda-
es-feld Bela, Klein
Eudre és Haretaia
estélyek állandóak

TOJOK

izifát
os szállít
PinaGarH2
Telefon 1800

bontakozó erdélyi zsidó ifjúság megnyilatkozásainak frappáns tükröské. Marton Ernő verseikben foglalkozik az egész erdélyi zsidó közvéleményt közelről érintő problémákkal. Dr. Zwi Wilensky, a Keren H. jesszidó jezsálemi irodjának elnöke a friss erdélyben pompázó héber művészetről közöl tanulmányt. Gusztáv János folytatja „A zsidó történelem filozófiájá” címmel írt tanulmányát. Kun Adalbert az amerikai zsidó ifjúsági megmozdulásokról számol be. Iér Károl a zsidó B. egy mozgalmas napjáról ír színes közleményt. Feller Pal gondolatörsei, Cousta szemle. Haber világ, Rosenblith Aliz G. és Péter, Mészáros Mária, Dutsch Arur, Halmágyi Mária és Barsilay István versei teszik a folyóiratot valóban tartalmasnak és élvezhetővé, az új zsidó művészet képviselőinek illusztrációi pedig külsőleg is színessé és változatosá.

— **Ejegyzés.** Dánes Igrác, a máramaros-sárgeti villanyáram igazgató helyettes elnököt eljegyzette dr. Fulop Bela, a Groed cég igazgatója.

— **Földessy Ius szavalóestéje.** Egy fiatal szavalóművész jelent meg tegnap a kolozsvári katonai főgimnázium színpadán, hogy elődóművészetével egy csapásra meghódítsa Kolozsvár közönségét. Klasszikus magyar és modern külföldi és magyar költőket interpretált nagy felkészültséggel, meleg, színes, a szív bensősége őt átszelő hangon, olyan kongenialitással, mely fiatalágához mérve, meglepő. Az előadott versek széles és egymástól messze eső skálát könyved ivben fogta át, a versek lényegét mindentől megcsendítette és a közönség szívéhez lelkéhez hozta közel. Különös tisztasággal és ténnyel az elmondó, halk lyrál részekenél és az erős követelő lendületekkel szárnyalt fel talentuma, melynek még nagy fejlődési lehetőségei vannak, éppen ezért sok formálást és elmélyülést kíván. Legnagyobb sikerét Walt Whitmann egyik versével, Kóffha Margit: Emberke című versének interpretálásával, szívesen az erdélyi költők művészi megközelítésével érte el. Sikere komoly volt. Ady interpretációi még nem voltak tökéletesek, annál szívesebben szavalt V. raine és V. J. Janos költeményeit. A szavalónak önálló estjének nagy sikeréhez nagyban hozzájárultak Gara Ákos ragyogó szellemességű konferenciái, paródiái, melyeket pompásan adott elő. Az előadást Szász László irodalmi méltatása vezette be, melyet a közönség nagy tetszéssel fogadott.

— **Enyhül a német-lengyel feszültség.** Varsóból jelentik Zalsky külügyminiszter ma a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a németekkel folytatott kereskedelmi szerződési tárgyalások megszakadtak. A miniszter szerint azt a német ajánlatot, hogy a megszakadt tárgyalásokat diplomáciai úton folytassák, a lengyel kormány nem fogadhatja el. A lengyel kiküldötteknek B. linából való visszahívása pénzügyi okokból történt, mert a német kormány a tárgyalások megszakítása alkalmával nem tudta megállítani, hogy azok újrafelvételére mikor kerül a sor. A lengyel kormányban megvan a hajlandóság, hogy a németekkel a tárgyalásokat újból megkezdje.

— **Bécsből Berlinbe öt óra alatt.** Bécsből jelentik: Tegnap nyitották meg a régi Hofburg egyik distriktumban a nemzeti légijáratok társaság konferenciáját. Dr. Schürf osztrák kereskedelmi miniszter megnyitó beszéde után Wromsky igazgató a német „Luftausa” jelenetét terjesztette a konferenciára. E szerint a „Luftausa” hárminc négy légi vonalán 1926-ban naponta átlag 84 ezer kilométert tették meg a társulat repülőgépei. Az utasok száma az idő alatt elérte az ötvenezret. Bármelyik év alatt mindössze tizenegy volt, hálál eset egyáltalán nem fordult elő. Március 7-én nyílik meg a bécs-prága-drezda-berlini vonal, amely valószínűleg a légi vonalak legforgalmasabbja lesz egész Európában. Ezen a vonalon Bécsből öt óra alatt lehet eljutni Berlinbe.

Nagy nemzetközi képhialítás!
Megnyílt a Grätz főúti műkereskedés (Piata Unirii No 8.) összes termeiben hatvan festőművész
reprezentatív kiállítása
melyre a műértő közönséget tisztelettel meghívják

Influenzánál,
járványos megbetegedéseknél a
Hyperol
megvéd
a szájüreg és légutak fertőzéses megbetegedése ellen.
Mint tabletták és szájvizlebletták kerülnek forgalomba

— **A Kolozsvári helyicsoport Keren Kajemet biztosának közleményei 1.** A február 11. perselyűritések a hó 20. és 28. ig tartanak. Bizalommal kérjük a perselytulajdonosokat, hogy fogadják a perselyűritő derek somorú ifjakat megértő szeretettel. Bizton reméljük, hogy a Keren Kajemet negyedszázados jubileumát mindenki megünnepeli azzal, hogy legutóbb egy lejt tesz naponta perselyébe az ősei tiszteletére. 2. Felajánlják mindazokat, akiknél Keren Kajemet persely meg nincs, az érdeklődők ezt akár telefonon (2-28), akár egy levelezőlapra a Keren Kajemet központi irodájával közzélik.

— **Olcsóbb lesz a kenyér?** Newyorkból jelentik: Washingtonban a képviselőház kilenc napig tartó vita után csütörtökön este 214 szavattal 181 ellenében elfogadta a farmbill. E yelére nem tudni, hogy az elnök aláírja-e a törvényt, vagy pedig elől fog vétőjogával. Az amerikai képviselőház határozata az európai gabona értékelésnek szempontjából rendkívül fontos. A farmbill azt jelenti, hogy az amerikai kormány 250 millió dollár összegű alapot létesít az amerikai farmok javára, úgy hogy a farmok termékeit olcsóbban tudják az európai piacra vinni. Az árküszöböt, mely a termelési költség és az európai eladási ár között mutatkozik, ebből az alpból térítendő meg az amerikai kincstár. Ha Couhdge elnök aláírja a képviselőház által elfogadott törvényt, az európai gabonapiacra fordulat következne be: az eddig tartott európai gabonának nagy versenytársa akadna, ami a kenyér olcsóbbodásához vezetne.

— **Bartók Béla hangversenye.** Szépszámu és distingválta közönség előtt a Magyar Színházban koncertezett vasárnap délután Bartók Béla, a világszerte ismert és becsült magyar zeneszerző és zongoraművész. Műsorán régi olasz zeneszerzők hírhedtségei, Beethoven 26. és 48. szonátája mellett az ő népies motívumokból szót, módra darabjait is bemutatja. Bartók Béla igaz nagy művészetének talán legmaradandóbb megnyilvánulása: az atonális stílusban alkotó zeneszerző szinte udárláttal tökélytel interpretálja a klasszikusokat, akik még csillogó formákban, ha kellett, előmlő szépséggel légy dalokban, megadó andantékban fejezték ki lélekmozgásaikat. Bartók Béla, a modern zeneművészet egyik utóője hatalmas virtuóza a zongorának, de ezt a briliáns technikai tudást sohasem hanyagolja ki, hogy engedelmese ujjának billentése alatt letűnt korok nagy alkotóinak igaz lelkét tárja a publikum elé. Az olasz szerzők frissen ható lírisága mellett az igaz élmény erejével hatott a Beethoven szonátá m. rdőbbentő mélységeinek igaz revellálása, amelyben egész valójában mutatkozott meg a német zenei egész érzésvilága. A templomi áhitattal figyelő közönség hosszantartó meleg ünnepeiben részvevője Bartók Béla, aki műsora második részében Kodály és Bartók műveket adott elő, főleg répdalokat. A forma kööttség alól felszabadított, teljesen sematizált darabok — őszintén meg kell mondanunk — nem találták meg az utat a közönség lelkéhez. Pregnáns módon nyilatko-

zott meg az, hogy a közönség szélesebb rétegei még nem találták meg a kontaktust az egész modern művészeti irányokkal. Annál lelkesebben zúgott fel a taps Csopin szerzőjének úde, friss interpretálása után. (K. r.)

— **A pesi hitközség közgyűlése is vezető főaboná választotta dr. Hevesi Simont.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a pesi neológ hitközség előjáróságának egy része szívesen akarta a főrendi mentősegtől elcsétt Hevesi dr. főrabbi kárpótolni, hogy vezetőfőrabbinak választották meg. Ez a választás, amint emlékeztet, nem volt ment minden igazolástól, a hivatalos párt azonban elnyomott minden ellenvéleményt. A hitközség tegnap közgyűlést tartott, amely nagy igazságtudással és heves vita közepette nyílt szavazással megválasztotta Hevesi Simont a budapesti hitközség vezető főrabbijává. Az ellenpárti kos szavazást azért és minthogy hűresket nem teljesítették, elhatározták, hogy pánszal fordulnak a kultuszminiszterhez. Hevesi kijelentette, hogy emelt fővel fogadják el a megválasztást.

SPORT
A Kínizsi nagy győzelme Arad válogatottjai fölött. Még Kolozsváron 15 fokok hidegben borcsotya versenyt rendeznek még, addig az erlyhe déli vidéki időjárás protezsálása mellett már második hete vígan futballoznak. Vasárnap a temesvári bajnokcsapat Arad válogatottjával ellen szerepelt és azokat 7:1 (4:0) arányban valóssággal legyőzte. Teleky (3), Zsemmler (2), Wetzler és Tászler rugták a maris hatalmas formában levő temesvári csapat góljait. A két csapat a következő összeállításban szerepelt: Kínizsi: Zombori—Hockszary, Rech—Tászler, Vogl, Lakatos—Tászler, Teleky, Wetzler, Zsemmler, Matok. Arad válogatott: Csinczer—Hastig, Magori—Szabó, Palkács, Ledanyi—Drocher, Vessprémi, Gusa, Barbu II., Aur II.
Külföldi eredmények:
Budapest. Ferencváros—Vienna 1:0 (0:0). Az FTC nemzetközi startja jól sikerült. A mérkőzés egyetlen gólját Raszó beadásából Kohut lőtte az első félidő 38. percében.
Sabaria—Hungaria 1:0 (0:0). A külföldi mérkőzések megőstött Sabaria nagy sikerrel győzött a magyar exbajnokcsapat fölött. A győztes gólt a bécsi Slovanból átlépett Buresch lőtte.
Farkas Ernő, a Haggibbor kitűnő központosára a csendes polgári megállapodottság víseli felé evsz. Az elmúlt héten tartotta eljegyzését a Haggibbor egy lelkes és hájós lady-jével. Heller Bóka urleány, Heller Károly, a Haggibbor vigalmi bizottság elnökének hugával.

Megnyílt ארטה כשר
étterem - Timişoaran
Bárváros, Birze-noca. — Olariu Páner palota. Elgass, tiszta, olcsó és megbízható Utazóknak 10% kedvezmény. — Restaurant Müller.

Magyar képviselők és szenátorok a Metropol-ban Bukarest
étkeznek, Pontos kiszolgálás, Elsőrendű konyha, Béjarut Calea Victoriei vagy S. r. Academiei felől

Zongoravétel előtt
győződjön meg olcsó árainról. Wirth, Lauerberger, Hoffmann, Lyra Production Genossenschaft gyárak képviselője.
Kedvezményes részletre is.
Sternberg, Oradea
Bulv. Regele Ferdinand 14. — Telefon 4 34

Salsco
Kiváló műser
NA
Zola Emil hasonlev új feldolgozásban.
Hessling.
Követő
Kis ro
a szerző
Uran
Züllés
Szencsics kalandor a bán ellen. Fősz
Követő
Harry Piel a v
Apollo
Charlie Chaplin
Zarà
nagysiker

Nussbaum Testvérek cég szomorú kötelet amidőn jelenti, hogy fiókjának főnöke
Nussbaum
f. hó 14-én d. e. kinos szenvedés után hunyt. A megboldogott nyait f. hó 15-én Marosvásárhelyre helyezték át.
Legyen em
Marosvásárhely,
Nus

Nussbaum Testvérek cég tisztviselőikara hogy a cég volt kizsgáló főnöke
Nussbaum
f. hó 14-én hosszu után, Szászvároson és Marosvásárhelyre helyeztetett.
Emlékét begyelette
Marosvásárhely,
Nussbaum

meg szélesebb rétegei kontaktust az egész néppel. Annál lelkesebben szereznek úda, (k. r.)

Közgyűlése is vette dr. Hevesi Sándor: Ismeretes, hogy a pályázatának egy része a tőrségtől elszett Hevesi vezetőfőbűnnek a választás, amint emlékeztetünk az igazlómól, a nyomott minden el tegnap közgyűlést imak és heves vita l megválasztotta He- hitközség vezető fő- kos szavazást azért nem teljesítették, el fordulnak a kul- kijelentette, hogy a megfizetését.

RT

zeime Arad váloga- varon 15 fokok hid-g- rendeznek még, addig a protesszál-a mellett a bűnözőnek. Vasárnap Arad válogatósját 7:1 (4:0) arányban Telaky (3), Zsumler ugár a maris hatal- vari csapat góljait. A szállítá-ban szerepelt: y. Rech-Tesler, eckly, Wotzer, Sem- t: Csincser-Husztig, Ledanyi-Drescher, II. Aust II.

emények:

Vienna 1:0 (0:0) araja jól sikerült. A Raszó beadásából 38. percében 0 (0:0). A kaitóldi Sabaria nagy szerez- exbejok-csapat fölött. Slovanból állapott

bbor kitűnő közp- ári megállapodottság hően tartotta el- y lelkes és bájos lady- ny-l, Heller Károly, bizottság elnökének

Select-mozgó

Kiváló műsor Kiváló műsor

NANA

Zola Emil hísnenevű regénye után, teljesen új feldolgozásban. Főszerepben: Catherina Hessling. — 1926 produkció

Következő műsor

Kis rongyosok

a szezon slágere.

Urania-mozgó

Züllés torkában

Szenzációs kalanddráma. A rendőrség harca a bűn ellen. Főszerepben Doris Kemjon. Monopol Fanamet

Következő műsor

Harry Piel a vadállatok között

Apollo-mozgó

Charlie Chaplin közkedvelt művész **Zarándok** nagyszerű filmében. Monopol Concordia

Nussbaum Testvérek marosvásárhelyi cég szomorú kötelességének tesz eleget, amidőn jelenti, hogy kolozsvári volt fiókjának főnöke

Nussbaum Emánuel ur

f. hó 14-én d. e. 9 órakor, hosszú és kínos szenvedés után, Szászvároson elhunyt. A megboldogult földi maradványait f. hó 15-én Marosvásárhelyen örök nyugalomra helyeztük.

Legyen emléke áldott.

Marosvásárhely, 1927. február 15.

Nussbaum Testvérek

Nussbaum Testvérek marosvásárhelyi cég tisztviselőjára fájdalommal jelenti, hogy a cég volt kolozsvári fiókjának tuzgó főnöke

Nussbaum Emánuel ur

f. hó 14-én hosszú és kínos szenvedés után, Szászvároson jobblétre szenderült és Marosvásárhelyen örök nyugalomra helyeztetett.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Marosvásárhely, 1927. február 15.

Nussbaum Testvérek cég tisztviselőjára

KÖZGAZDASÁG

Eltörölték, részben leszállították egyes exportcikkek vámját

Az új kivitelei illetékek már életbe is léptek

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi „Monitorul Oficial” dekrétumot közzé, amely egész sereg újabb exportcikkek eddigi 20 százalékos értékvámját és 2 százalékos komissziós díját megszünteti és részben teljesen mentesíti bármilyen vámvétel alól, részben az illetékeket lényegesen leszállítja.

Teljesen vámmentes exportcikkek: Az importtarifa 82, 83. és 84. tételben foglalt vadbőrök, a nyulbőr, konkoly, friss alma és körte, olajpogácsa, növényi olajok, kukorica olaj, mindentelje szeszszesítal.

A vadbőrök kivételre vonatkozólag azonban továbbra is érvényben marad az 1927 február elsején kiadott 25555 számú távícsai megszorító rendelet és a február 14-én megjelent 38185 számú körendelet.

Angol fontban fizetendő vámok: Takarmánymagvak (többsz, lucerna, köles, tatárka — vagononként 5 font, 11 shilling és 4 penny (5000 lej). Maláta 4 font és 9 shilling (4000 lej). Arpakása 4 font és 9 shilling (4000 lej). Korpa 1 font 2 shilling 3 penny (1000 lej). Marha- és juhhus 5 shilling 6 penny száz kilónként (250 lej). Tojás május 1-től szeptember 30-ig 2 shilling 3 penny száz darabonként (100 lej), október 1-től április 30-ig 4 shilling 5 penny. Mézes vagy borsos pogácsa 4 font 9 shilling (4000 lej) vagononként.

Lejben fizetendő vámok: Széna és takarmány 2000 lej. Madáréle száma 500 lej. Berbécs darabonként 50 lej. Huskonzerv, szalámi, szaszkozbász stb. kilogramonként 1 lej. Szalonna és hal kilogramonként 5 lej. Zsirikonként 7 lej. Tömös fehér túró, Cascaval és más sajt kilónként 2 lej. Gypszu 5 lej kilónként. Élő szárnyas 5 lej darabonként. Vagott szárnyas (bruttó) 3 lej kilónként. Halkonzerv 1 lej kilónként. Chafal 2 lej kilónként. Kondenzált és pulverzizált tej 1 lej kilónként. Nyerebőr, nyrkos 10 lej, sózott 15 lej, szárított 20 lej kilogramonként. Juh-, barány- és berbécsbőr 15 lej kilónként. Bármilyen vaj 5 lej kilónként. Burgonya 3500 lej vagononként. Érett hagyma 1000 lej vagononként. Dextrin és keményítő 2500 lej vagononként. Borsseprő literonként 10 banl. Tölggyedongából készült hordó dekalliterenként 1 lej. Szárított és aszalt gyümölcs 200 lej vagononként. Olaj tömbökben 3 lej kilónként. A dekrétum által közölt új vámvételiek febr. 21-ével életbe is léptek.

Az idegen valuták átszámlálási kúcsa a CFR-nél. Az államvasutak vezérigazgatója tavaszi rendelkezésig a következőképen állapította meg az idegen valuták beváltási árfolyamát: svájci és aranyfrank 37 lej, francia frank 750, német márká 45 lej, osztrák schilling 28 lej, lengyel zloty 23 lej, magyar penny 34 lej, cseh korona 6 lej, olasz lira 8 lej, dinár 350, bulgár leva 160 lej

Március elsején megindul a dunai hajózás. Hivatatosan március elsején indul meg a dunai hajóforgalom. Ezen a napon Galac és Tarau Severin, Tarau Severin és Bázias, Casafat és Vddin, valamint Galac és Sillstra között ismét forgalomba helyezik a rendszeres hajójáratokat a tavalyi menürend alapján.

23 és fél millió lej tiszta nyereséget mutat ki a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. Március 9-én délután 12 óra birtva össze esztel rendszer közgyűlést a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. A legelőkelőbb banksági pénzintézet által mos: közzétett mérleg

szert a Saca-bank az elmúlt üzleti évben 124 millió 900 ezer lej saját tőkével mellett 23 millió 540539 lej 98 banl tiszta nyereséget ért el.

Orfási sókészletek hevernek raktáron és a bányászati nem lehet árut kapni. Kereskedők köréből számtalan panasza hangzott el már az állami sószállítás mai rendszere ellen. Egyes helyeken a bányák, bár erre joguk van, csakis az egyedüri közvetítésével hajlandók sőt eladni, másutt pedig egyáltalán nem szolgáltatnak ki árut. Egy biharmegyei kereskedő például, aki az impériumváltórá 6ta állandóan a dési bányától vette vagon-tételben a sőt a pénz előzetes beklüdsé mellett. Ez év januárjában azonban a dési bányáigazgatóság 14 nap muiva visszaküldte az összeget minden felvilágosítás nélkül. L. vőre és vállalkozott tárcati érdeklődésre sem kapott magyarázatot erre a különös eljárásra a kereskedő, aki erre telefonon hívta fel a dési sóbányát és ekkor azután azszal intézkék el, hogy küldje a pénzt Marosújvárra, ott majd kap sőt, Marosújvárról a pénzt azszal utasított.

Tőzsde

A lej feltartóztathatatlannal folytatja árfolyamemelkedését a külföldi tőzsdéken. Zürichben 315-re javult zárlatban a lej, de az utőtszede már 318 és háromnegyed svájci frankkal értékelte a román valutát.

A piac lauha és tüzetlen. Mindenben erős árkirálát van az alábbi kurzusokon alul is, de vevőninos, mert további lejjavulásra számítanak.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New York
		nyitás	zárlat						
Zürich	3230-3240	—	—	491 1/4	3230	11004	18657	650	1923
New York	185-186	520	520	2554	183	57220	7110	3376 1/2	—
London	812-815	2522	2522 1/2	12886	812	2775 1/4	34485	16382	485
Páris	645-650	2037 1/2	2036	—	669	2242 1/2	2780	13262	392
Milano	735-740	2275	2295	11287	749	2527 1/2	3143	14987	437 1/4
Prága	495-497	1540 1/2	1540 1/2	—	490	1694 3/4	2108	—	296 1/4
Budapest	2930-2940	9090	9095	—	—	—	12407	59140	—
Belgrád	—	913 1/2	913 1/2	—	—	1005	12472	5244	176
Bukarest	—	310	315	1560	—	343 1/2	485 3/4	2060	60
Varsó	—	5310	5305	—	—	6383	7907	377 1/2	—
Bécs	2330-2340	7315	7315	—	2370	8057 1/2	—	475 1/2	—
Berlin	3970-3990	12320	12325	—	4005	12564	16834	80015	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 318 3/4, Páris 1550, Budapest 343 1/2, Bécs 485 3/4, Prága 2060

és szenatorok a
ol-ban
ukarest
S. r. Academiei felől

étel előtt
Wirth, Lau-
Produktion Genes-
képviselote.

reazietre is.
Onadea
Telefon 434

ták vissza, hogy Dásról kell árut rendelnie. A kereskedő ekkor a kolozsvári monopóliumigazgatósághoz fordult, amely azt a felvilágosítást adta, hogy valószínűleg a máramarosszigeti bányához van utalva. A kereskedő a pénzt postára tette, de ezóta már három hét telt el és még válasz sem kapott Szigetéről, köztben pedig az egész községe két hónap óta só nélkül él. Ez az anomália annál felőbb, mert hivatalos adatok szerint az államnak rengeteg sója van, amelyet nem tud értékesíteni és éppen ezért nemcsak a bányák terméke csökkentette, hanem különféle kedvezményeket helyezett kilátásba az exportra dolgozó kereskedőknél.

✚ Románia képviselői a genfi internacionális gazdasági konferencián. Majus negyedikén nyitotta meg Genfben a Népszövetség által összehívott nemzetközi gazdasági konferenciát, amelynek eredményeit elő nagy váratlanul tekintenek egész Európában. A munkügyi minisztérium javaslatára hozta a kőolaj minisztériumnak, hogy Romániát a konferencián Mircea marnők és Jon Mirescu képviseljék.

✚ Teljesen szabad a réz- és ezüst tárgyak kivitele. A tegnapi hivatalos lapban megjelent miniszteri határozat megengedi a sarga- és vörösrézről, valamint ezüstből készült tárgyak kivitelét minden körűl engedély nélkül. A réztárukat új váma kilométerenként 5 lej, ezüsttárukat 360 lej, ezüstkészleteket 600 lej kilométerenként. Az illetékekben a komisszió díj is benne van.

✚ Közgazdasági napár. Március 27-én Gyarmatára és Borkereskedelmi Rt. S-átvétel előtt 11 órakor rendkívüli közgyűlés Str. Horia 3. alatti helyiségben.

Március 1. Nagyváradi Hitelbank Rt. délután 5 órakor saját helyiségében XXIV. évi rendes közgyűlés.

Március 6. Gyergyói Bank és Takarékpénztár Rt., Gyergyószentmiklós, délután 3 órakor intézeti helyiségében IX. évi rendes közgyűlés.

Március 9. Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. délelőtt fél 12 órakor saját intézetében XX. évi rendes közgyűlés.

✚ Árverési nap 6. Február 26-án délelőtt 10 órakor Buziás községhez tartozó nyilvános árverés lesz községi utépítésre és javításokra kifizetésre 842.200 lej értékben. Garanciaképpen az ajánlat 10 százalékát kell a postánál megpedig 3 százalékot készpénzben, 2 százalékot állami garanciával érkező papírokkal. — Március 1-én délelőtt 11 órakor a kolozsvári erdőgazdálkodás épületében nyilvános árverés lesz 314 hektár erdőterület kiértékelésére, amely a szemérmertont görögkatonikus egyház tulajdonát képezi. Hivatalos becsles szerint a kiértékelésre kerülő fa értéke 30 ezer lej. Ideiglenes garancia 10 ezer lej. Ugyanezkor és ugyanezen a helyen nyilvános árverésen eladásra kerül a kolozsmegyei Topa község volt urbáreinek tulajdonát képező Pusztacserdőben 484 hektár terület, amelynek hivatalosan felbecsült értéke 49 ezer lej. Bányapénz 15 ezer lej. — Március 23-án délelőtt 10 órakor a tömör erdőzetli hivatalban nyilvános árverés lesz 15 ezer köbméter fenyő kiértékelésére. Kikiáltási ár köbméterenként 375 lej. Garancia 560 ezer lej.

NYILTTÉR

E rovatban közöltékért a szerkesztőség semmilyen felelősséget nem vállal

Kishitelbank és Takarékpénztár Rt.

Nyilatkozat.

Van szerezésünk ügyfeleink szives tudomására hozni, hogy Fruchter János urat pénzbeszedői minőségben alkalmaztuk és így nevezett jogosítva van takaréktételt befizetéseket részünkre ellogálni és azokat a betétkönyvekben nevéünkben nyugtázni. Weisz Sándor ur pénzbeszedői megbízatása részünkről a mai nappal hatályát veszti.

Cluj, 1927. február 21.

Teljes tisztelettel Banca de Credit Marunt si Economie S. A.

Szülőltványok... Regina Maria 35... Caspari Fr. néi, Medgyesen, Nagyküllösi-megye. Árjegyzék kérésre.

Szerkesztői üzenetek

H. M. Éremihályfalva. Őa félreértette mult-kori üzenetünket. A szabanforgó beduntörzs nem azonos, nem is lehet azonos az ókori a s-írekkel, de minden valószínűség szerint arról a teületről vándoroltak mai lakóhelyükre és ezért őrizték meg az Assir-nevet. Az, hogy ennek a törzsenek mai lakóhelye valamikor Assiriához tartozott, nagyon valószínű, mert az assírok birodalma meglehetősen nagy területet ölelt magába. A hódító fejedelmek után ugyanis az Assiria elnevezés lassanként kiterjedt az újonnan megszerzett tartományokra is, vgy, hogy Herodotus, a nagy görög történetíró a Földközi-tenger és a Vörös-tenger közötti részt is Assiriának nevezi Pentoson a onban a régi assír birodalom határait mag nem sikerült a régészeti tudományok meghatározni.

G. Jászai, Sib u. Az erdélyi Palesztinahivatal pészachra nagy társaságrendelést szervez, amelyhez tessék bejelenteni a vállalkozását.

S. Értő, Z. I. u. Tessék közvetlenül a haifei polittechnikum igazgatóságához fordulni, amely valamennyi kérdésre részletes felvilágosítást fog Önnek adni.

H. D. Valas ut M. H. u. Az 1917. évi hadseregvesztési nyereményhólososá csoncsát csak valamelyik budapesti nagyobb pénzintézet tudna meg bízható információt kapni.

M. Ánter, Cavinic. Levelét átvettük a Palesztinahivatalhoz, amely alkalmazatlan értesíteni fogja, hogy ilyen megoldás egyáltalán lehetséges-e.

Uj Kelet olvasó. Minthogy az állampolgárságot még hadköteles korban kapta meg, besoroztatása esetén feltétlenül le kell szolgálnia a törvényes időt. Ha most alkalmazatlannak találják, jövő évben ismét sor alá kell állni, de a birottság végleg is megszüntetheti a katonai szolgálatától.

F. Satoru. A cseh konzulátuson bármikor bejelentheti, hogy soroztatni akarja magát és akkor terainust fog kapni, hogy mikor jelenkezhet. A jelentkezéshez utólevél is elgárdó.

Régi előfizető, Sighet. 1. A fogtechnikusok ügye még mindig nincs véglegesen rendezve, csak annyiban, hogy technikus több nem állósíthtja magát és így azok a fogászok, akiket nem engednek az előirt vizsgára, vagy azon vizsantasióják ök-t, csak diplomával rendelkező fogorvos mellett működhetnek egyelőre. 2. Az ez zse volt a szövetséges államok diplomáit nosztrifikálni lehet. 3. Az amerikai viszonyokról, amelyek nagyon eltérőek, tessék talán a bukarasti konzulátusnál érdeklődni. 4. Az ember normális átlagmagassága 165-178 cm. 9. és 10. Ezekre a kérdésekre nem válaszolhatunk, minthogy üzleti belső titkokra vonatkoznak.

F. Hermai, Nagreni. Tessék a legközelebbi sógyedárutatóhoz fordulni, mert egy idő óta a bányák nem szállítanak közvetlenül. Az esetről pedig tessék az illetékes kereskedelmi kamaránál panaszt tenni.

R. Földp, Tarnád. Levelét átvettük a Joint erdélyi irodájához, amely a bank alapítására vonatkozólag terjedelmes felvilágosítással fog szolgálni.

M. Sámuel, Rucova. Előző levelét, amelyet reklamál, nem kaptuk meg és így nem is válaszolhattunk rá. Kérjük, tessék ismételtlen megírni, hogy miről van szó.

D. és B., Borsa. Ha lemond az állásáról, ezzel a jogairól is lemond. A hadkötöletesség 27 éves korig tart ebben a tekintetben.

S. Lejos. Versei egy melegen érző, intelligens ember dilettáns kísérletei. Se nem tudósosan ríszszak, se nem valami jók. Ilyen verseket minden iskolázott ember tud írni. Nem váltak be.

F. J. Tudunkkal ezekre vonatkozólag külön hadügyminiszteri rendelet úgy intézkedik, hogy amennyiben katonai szolgálatra jelentkeznek, automatikus módon visszakerül állampolgárságukat. Tessék a szigeti hadkiegészítő parancsnokságnál bővebb információt kérni személyesen.

Megnyilt Az új Megnyilt festőüzlet 'Globus' Regina Maria 35

SZINHAZ - MŰVESZET

MAGYAR SZINHAZ

Heti műsor

Kedd: Fraskita. (Jubiláris előadás, 25 ödször. Karácsonyi, Tolnay, Ithással. Napibérlet 50 sz. A. Sorozatszám 291. Aki erre a jubilaris előadásra jegyét megváltja, jogosult arra, hogy a Maricsa gróf 6 hetetkező napi 25-ik előadására ugyanolyan rangú jegyet féltáron váltson meg.)

Szarda: Maricsa grófnő (Jubiláris előadás, 25 ödször. Karácsonyi Hivel, Tolnay, Ithással. Napibérlet 50 szám B. Sorozat 292.)

Csütörtök: Bizánc (Uj betanulással, új szereposztással. Táray Ferenc vendégjátékával. Poor Lili és Janovics J. nő főlépével. Premierbérlet 50 szám. Sorozat 293.)

Pentek: Bizánc (Napibérlet 51 szám A. Sorozatszám 294.)

Megnyit a Széchenyi-tér 34. sz. alatt tojás üzlet melyben minden nap szakértőleg lámpázott garantált fri stórást piaci áron 50-100 dbig megrendelést házhoz szállítunk HOLLANDER

PROHIBITÉSEK... gyesszi adóitól egy szó 5 lej, vastagabb katonai 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásajánlatoknak 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja 600 forint. Eljegyzési hírek díja 250 lej, elhirdetésnek 150 lej.

Figyelem! Ajánlok erdélyiszerte elismert, a nagyváradi rabbinátus által Hechschervel elátott, olvasott és tisztán kezelt שרענה ארמ שר של חסד husvétli libassirt és libabőr, a legolcsóbb naplárak mellett. Friedmann Sámuel - Oradea Cusa Voda 6. Rendelésnél nagyobb előleg küldendő

Két fiatalember háztartásának és szigorúan ortodox kóser konyha önálló vezetésére jól főzni tudó háztartásvezetőt keresünk március 1-i belérésre. Ajánlatok fi etési igények megjelölésével Elia Malomhoz Dicioianmartin, intézendők. 2388

Egy használt fürdőszobabereendezés, kiséttel, jutányosan eladó. — Mikos Kelemen-u. 18.

Keresek mielőbbi belépésre megbízható, izr. vallású rövid- és nonbergi-áru szakmában teljesen jártas román, német, magyar nyelvet bíró fiatalembert utazói állásra. Kaucio vagy anyagi garancia megkívántatik, Cim a kiadóban 2381

Aprilis 1-re keresek a belvárosban jobb szoba-konyháslakást. Jól meg lesz fizetve. Cim a Fraternitas nyomdában, Str. Baron L. Pop 10.

Egy gyógyszerári berendezés eladó. Cim a kiadóban.

Ezútdőt a legmagasabb napi áron vásárol a Tacámul... szűstáru és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Főzelék-és virág-magvakat Fűmagot, Spárga-gyökeret, Diszrózsákat, mindennemű növényeket és gumókat elismert elsőrendű minőségben szállít Mühle Árpád kertészeti telepe Timisoara Árjegyzék ingyen és bérmentve

Szerkesztőség és adóhivatal: Kolozsvár, St. Bar... Telefon: 328 és 1947

1927 február 23 Sz

Avere Az a levél, amelyet tézett a közoktatási legi kormányzat elé amely nyitlan és már évek óta tartó tüntetéseket. Igaz, hblémának csak egy újuló diák utatata katonas és férfias rómany álláspontját, szüksége segítségre rend megvédésével, nak a törvényes es terainók s épen zésnak tart minden a törvényes közegék maga politikai, vagy tan. Hónapok óta zást a kormánytól é rongg ézés fogott é beleegyezést jelent.

A miniszterelnök nyugtatólag fog hageire, a dolgozó polg és biztonságát állandó éppen léke: szándék nyugtatólag hat főményt kell a felbeidő lépés azon ez rendez és nyugaloznői levél valoban é még követniök kell roza kúsk. A jó és szorítkozhat a bástg tévére, de sokkal inkább elidéző okok szüntetni. A tüntetés formái annak az am óta tartó és egyre f idézett elő. A gyök veheti kezdé é, ha réges lépéseket az i megfésztésére. Sajó Gesejöveteleken, sz nem szűnő intenzív hajmeresztő vádakt anélkül, hogy az al is felelősségre vonn

Ez a szabad igaz eld, hogy ma már ják a lakozásnak a büntetlenül. S lo nem marad hatásta láthatatlan atrocitá a gyilkosság, amely Híróág éppen a te Jogérvényes bírói ban kommentárok megjegyzés nélkül diák felmentését. A felemlíthetünk, sz kozik, hanem azok amelyek a per főt vették. És itt öka levelére kell gondó hetelen határozott kormányzat nicos zeli érdekek és a kormányra nézve é független román é fogulatlanizsgában nem szabad kötelek akkor azokra a tbe campulungi tárgya édekbenek iszajlott Hszük, hogy dolkodásra fogja b